

readme

25 årganger

145 utgaver – 3444 sider

Magien bak
kulissene

Alle abakulers
komfortable hjørne

Et liv etter
readme

readme er gratis og blir skrevet av og for studenter ved Datateknologi & Cybersikkerhet og Datakommunikasjon ved NTNU.

26. årgang utgave 2, 2024

REDAKTØR

Viljan van Raaij

LAYOUTANSVARLIG

Iver Ringheim

MEDVIRKENDE

Elena Kristine Blakstvedt Willmann
Fredrik William Husemoen-Zhang
Eli Fjellbirkeland Johannesen
Andreas Hammer Håversen
Henrik Johan Kristiansen
Madelen Hellervik Lothe
Marius Sørensen Dreyer
Ian McGregor Aksum
Emmanuel Quarcoo
Vetle Roos Mangrud
Magnus Hanesand
Lea Aas-Jakobsen
Martine Mansåker
Johanne Norland
Jesper Steinsrud
Mats Byrkjeland
Martine Karlsen
Øyvind Monsen
Elisabeth Doan
Håkon Sæther
Eivind Kløvjan
Magnus Rand
Petter Buseth
Vegard Ervik
Maja Vullum
Juni Bugge

FORSIDE

Ian McGregor Aksum
Viljan van Raaij

KONTAKT

readme@abakus.no

readme, Abakus
Sem Sælands vei 7-9
7491 Trondheim

NETTUTGAVE
readme.abakus.no

Netcompany

Leder

Det var i 1999 at den aller første utgaven av **readme** ble gitt ut: et prøvenummer på 8 sider i svart-hvitt – trykket i totalt 500 eksemplarer. Ble avisen godt mottatt skulle man gi ut flere numre. Her sitter vi i dag, 25 årganger og 145 utgaver senere. Man kan trygt si at det var en suksess.

readme har vokst mye i løpet av sine 25 år – vårt kjære magasin har vært gjennom en trassalder, vært tenårings, og er nå i begynnelsen av voksenlivet. Likevel er det mange ting som ikke har endret seg: Vi har fremdeles vår faste spalte *Smått & Nett* på baksida, **readme** skrives i fonten *OCR A Std*, vi elsker Språkrådet og vi er fremdeles et av de beste linjeforeningsmagasinene på Gløshaugen. Og muligens viktigst av alt: Selv om redaksjonen ikke består av de samme medlemmene som for 25 år siden, så deler man likevel samme ønske om å gi abakuler et magasin som er humoristisk, informativt

og som stiller seg kritisk til saker som angår oss studenter.

For å feire jubileet til vårt kjære magasin har vi i denne utgaven lagt til 4 ekstra sider for deg å nyte. Jeg vil også gi en stor takk til alle tidligere redaksjonsmedlemmer som har bidratt til å gjøre denne fantastiske jubileumsutgaven en realitet.

Avslutningsvis er det litt vemodig å meddele at dette er min siste utgave som redaktør i **readme**. For en ære det har vært, og jeg er ganske stolt over det hele redaksjonen har klart å få til det siste året. Ikke minst håper jeg at dere lesere har hatt det like morsomt som vi har hatt det med å produsere utgavene. Det er med stor glede å overrekke ansvaret videre til vår nye redaktør Ian McGregor Aksum. Jeg er overbevist om at **readme** kommer til å være i trygge hender det neste året med han i spissen!

Redaktør

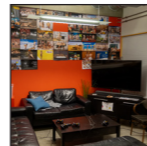
Viljan van Raaij

I denne utgaven

14 Slik lages ditt elskede magasin

20 Vår alle kjæres A3

26 Et etterlengtet comeback

Eierskap as a service

Tekst: Vetle Roos Mangrud
Foto: Iver Ringheim

Denne teksten gir uttrykk for skribentens egne meninger

Et tydelig minne jeg har fra barndommen er da jeg bladde gjennom DVD-hylla til kompisens min og så at han hadde «Pokémon 3»-filmen. Den var helt rå, og jeg husker gleden av å kunne låne den *helt gratis*. Dette er kun ett eksempel på ting vi lånte frem og tilbake. Vi lånte GameBoy-spill, CD-plater og bøker. Det hender jeg snubler over noen av disse gamle tingene, og nostalgien er stor når jeg skurrer på Wii-en eller DS-en.

PLIIIS KAN JEG SPILLE, MAMMA

Siden den gang har ideen om å eie medier forandret seg litt. Jeg husker da kompisens min sa jeg ikke kunne låne PC-spillet «Spore». Grunnen til dette var aggressiv *Digital Rights Management* (DRM). At et medium har DRM betyr at det har et system for å stoppe ulovlig kopiering og distribusjon. I «Spore» sitt tilfelle innebar det at man kunne installere spillet maksimalt 3 ganger. Etter hvert som det har blitt mindre vanlig med fysiske medier, har DRM blitt en stor del av det vi eier. Du kan i mange tilfeller ikke lese e-bøker, spille PC-spill eller se på filmer utenom deres respektive

apper som Kindle, Steam eller Google TV. Dette hindrer oss i å bruke mediene sånn vi vil. Vi må alltid koble oss til serverne og «spørre om lov» først. Hva skjer hvis tjenestene legges ned, eller jeg vil gi bort spill til en yngre fetter eller kusine?

DU VILLE IKKE LASTET NED EN BIL

Et åpenbart argument for streng DRM er at vi ikke ønsker piratkopiering. Fysiske medier hadde den egenskapen at du måtte sende objektet rundt, så du var i grunn bundet til at kun én person kunne ha det om gangen. Nå som mye av mediene ofte mangler en fysisk komponent, må man knytte dem til en person i stedet. Dette gjør at man mister mange av rettighetene som man har når man eier en fysisk vare. Hvor mye skal man ofre for å hindre piratkopiering? Pirate Bay lever fortsatt, så det er jo bare «oss ærlige» som lider av DRM-en uansett.

OH DEERE, HP ER TAPT

Det at vi blir avhengige av de som selger varen for å bruke den er ikke eksklusivt til digitale medier. Flere og flere fysiske produkter er knyttet til en eller

annen form for tjenestemodell. Et eksempel på dette er HP-printere med beinhard programvare som gjør alt den kan for at du skal kjøpe masse HP-blekk. Et annet eksempel er John Deere, som lagde traktorer som ikke kunne repareres hos andre enn John Deere selv (hvis ikke bøndene var hackere som kom seg forbi sperrene). Skal vi måtte kjempe for å bruke ting vi eier?

TEGN BART PÅ MEG

Vi må kreve tilbake meningen av eierskap. Retten til å fikse er viktig, men jeg mener også at retten til å gi bort, selge og modifisere er en sentral del av å eie noe. Hvis ikke man har det, er det vel bare langtidsløse? Heldigvis er det mange ting vi fortsatt kan bruke som vi vil, og dette magasinet er en av dem. Så tegn bart på bildene, riv ut reklamene og heng opp midtsiden, eller spar på det i en plastmappe og selg det under 50-årsjubileet ...

25 år med readme

For 25 år siden ble vår aller kjære **readme** grunnlagt av Marte Daae-Qvale Holmemo. Siden den gang har det blitt skrevet om både stort og smått (og nett). Vi i **readme** har samlet noen av våre topp- og bunnpunkter, slik at du som leser kan få et innblikk

i vårt herlige magasins lange og hendelsesrike historie. Om du ser en artikkel du hadde vært spesielt interessert i å ta et ekstra dypdykk i, så er det bare å ta turen innom **readme.abakus.no**. Der finner du alle utgavene **readme** har laget i digitalisert format.

readme BLIR TIL

På en fantastisk, fuktig aften på LaBamba i 1998 møtes en god gjeng, og de bestemmer seg for å skape **readme**, et idealistisk blad for å gagne alle datastudenter. Magasinet på hele åtte sider kom i 1999, med *blackface* på forsiden og tidenes første «Smått og Nett».

SMÅTT & NETT (★ 1999-01)

En spalte som har overlevd gjennom hele **readme** sin historie er nemlig *Smått & nett*. Imidlertid startet ikke spalten slik vi kjenner den idag, altså fylt med sladder. Den var opprinnelig dedikert til lenker til ulike morsomme nettsider – derav «nett» i navnet.

UTGAVE 1: readme STARTER ARKITEKTUROPPRØRET?

I 2003 kritiserer **readme** de nye studentboligene ved Nedre Singsakerslette ved å kalle dem kuber og ikke-bygninger. Kan dette ha startet arkitekturopprøret?

HERI BLIR INTERVJUET

I 2002 intervjuer **readme** en ung Heri som akkurat har blitt ferdig med doktorgraden. I intervjuet trekker han blant annet frem det gode sosiale miljøet på IDI. Kanskje ikke så rart at han ble instituttleder 20 år senere?

SIDE 3 (★ 1999-01)

Spalten befinner seg – som navnet tilsier – på side 3 i magasinet. Denne spalten tar (ofte) for seg dagsaktuelle tema på en saklig måte og gir rom for at skribenten skal kunne uttrykke sine personlige meninger. Formatet og tonen har variert gjennom tidene, med ulike uttrykksformer og stiler.

SIVING (★ 2005-01)

Spalten *Ting du trenger å vite som siving* ble for første gang introdusert, og har vært med i samtlige utgaver siden den gang. I denne utgaven kommer siving nummer 121, men det er faktisk bare den 116. Hvordan kan dette ha seg? Se fasit på side 25 ;)

HOBBYHJØRNET (★ 2005-01 † 2005-06)

I kampen mot fordommene mot teknologistudenter som «Norges største samling av teknogeeks», ble ulike hobbyer testet og rangert i flere ulike kategorier, samt gitt en samlet score for aktiviteten i sin helhet. Spalten startet ikke kruttsterkt med snurring av pinner og «World of Warcraft» som de to første hobbyene. Heldigvis fikk den etter hvert vise teknologistudentene fra en litt annen side, da blant annet motorcross og *mixed martial arts* stod for tur.

REISEBREVET (★ 2005-03 † 2015-02)

Utveksling er noe mange ønsker å gjennomføre i løpet av studietiden sin, men det store spørsmålet er: til hvor da? I denne spalten skrev ulike abakuler om hvor de hadde vært på utveksling, og om alt fra hva de hadde opplevd til hvordan byen var og skolen de gikk på. Dette var da en gylden mulighet for yngre abakuler å få et innblikk i mulighetene de hadde når de selv skulle søke utveksling. Spalten har enda ikke dødd ut, men gått over til å bli nettartikler for enda bedre tilgjengelighet.

UTGAVE 3: readme KRITISERER DATA-AVTALENE PÅ MOHOLT

I 2006, dersom du brukte over 925 kbit/s på datalinjene på Moholt ble du utestengt i 2x dager, der x er antall ganger du gjorde denne «forbrytelsen». I tillegg utleverte nettleverandøren deg til SiT dersom du piratkopierte noe, og du ble da utestengt i to måneder.

UTGAVE 04: readme BLIR KANSELLERT FOR FØRSTE GANG

I en av de mest beryktede utgavene av **readme** noensinne, er det flere ting som bidro til kanselleringen. Allerede på forsiden er det stort potensial i form av en agurkpenis i tillegg til en noe mer skjult, men samtidig mer ekte, penis. Noen sider senere finner man et enda verre bilde av en sammensveiset klase med fanger i det beryktede torturfengselet i den irakiske byen Abu Ghraib, krølla sammen til noe som kan minne om et ubrukt opptak fra «The Human Centipede». Resultatet av denne utgaven ble at IDI trakk sin økonomiske støtte til **readme**. For å unngå ny kansellering, velger **readme** å ikke legge ved bildet fra Abu Ghraib-fengselet i denne utgaven.

readme FEIRER 5 ÅR

I jubileumsutgaven for 20 år siden skriver **readme** blant annet om en sak der Hovedstyret mener at **readme** bruker for mye penger på pizza. Dette er også utgaven som innfører *tidslinjen*, som er samme type tidslinje som du leser nå. Tidslinjen kommer tilbake i hver jubileumsutgave (utenom 15-årsutgaven, *what the hell*). I tillegg kårer **readme** den peneste forsiden fra de siste fem årene, som ble denne:

readme PUBLISERER «BILDE» FRA BODEGAEN

Hvis du vil se: **readme.abakus.no**, utgave 2004-03.

HJEMME HOS (★ 2004-03 † 2005-03)

Dette var en relativt kortvarig spalte, hvor man ble bedre kjent med en person og fikk et innblikk i hvordan de bodde. I spalten ble det ikke bare intervjuet studenter, men også en tidligere foreleser og en DJ på internasjonalt nivå (som tilfeldigvis også gikk Telematikk). Til tross for spaltens korte levetid, kan det kanskje regnes som forgjengeren til dagens *AbaCribs*. *Stay tuned!*

MIDTSIDEN (★ 2004-04)

readme sin kanskje mest beryktede spalte startet opprinnelig som **readme-flårten** og inneholdt gjerne fem kjappe spørsmål i tillegg til bilde av den aktuelle abakulen. Utformingen av midtsiden har endret seg gjennom tidene, men fellesnevneren er at det er bilder av en eller flere (lettkledde) abakuler, og har sin faste plass midt i magasinet.

SIDE 3-HURTIGTASTEN
(★ 2006-01 † 2010-05)

Det er en kjent sak at ulike operativsystemer og applikasjoner har ulike hurtigtaster, så i denne spalten ble ulike hurtigtaster, samt dens funksjon, presentert nederst på side 3. I tillegg ble det presisert hvilket operativsystem eller applikasjon denne hurtigtasten gjaldt.

IKKE-SIVING (★ 2006-05)

Som en motpol til *sivingen* ble spalten *Ting du ikke trenger å vite som siving* opprettet. Den omhandler gjerne et tema uten noe som helst form for faglig relevans for sivilingeniørutdanningen. Dermed husker du sikkert tema som blir tatt opp i denne spalten mye bedre enn det i *sivingen*, som du faktisk bør huske.

RETRO GAMES (★ 2006-02 † 2010-02)

For de spillinteresserte, ble det både skrevet om og testet diverse retrospill. Her tok de for seg historien bak spillet, men også alt fra hvilken sjanger de tilhørte til positive og negative sider. I tillegg ble spillene anmeldt innen kategoriene spillbarhet, multiplayer, grafikk, lyd og holdbarhet, for så å avslutte med en samlet oppsummering og passende terningkast for spillet som helhet. Her finnes det nok mange skjulte skatter med høy nostalgisk verdi hvis du leter etter enda en grunn til å prokrastinere neste øving.

UTGAVENS X (★ 2008-02 † 2023-03)

Dette var en av de mer tekniske spaltene i *readme*, og var en saklig artikkel som beskrev en teknologi, rammeverk, algoritme eller lignende. Spalten het opprinnelig *Utgavens Algoritme*, men ble i 2019 omdøpt til *Utgavens X* for å kunne romme flere tekniske tema, og ikke være begrenset til kun algoritmer.

UTGAVE 02: IKKE KØDD MED JESUS

Å koddde med religion er risikabelt, men er det en ting *readme* er glad i, så er det å teste hvor grensen ligger – og det klarte vi. I en litt spesiell utgave av den gamle spalten vår *Bibelsk babbel*, som vanligvis inneholdt noen bibeltekster med et par uvesentlige endringer, ble følgende vits skrevet: «What did Pontius Pilatus say about crucifying Jesus? – I nailed that bitch!» Naturligvis var det noen som tok seg nær av dette, men heldigvis mistet ikke *readme* støtten igjen – inntil videre.

UTGAVE 2: readme LAGER PÅSKEKRIM

Konkurransen i denne utgaven er å løse en påskekrim. Påskekrimmen er fire sider lang, og finner sted på *readme*-hyttetur. Klarer du å løse oppgaven?

GLØSLØKEN (★ 2013-02)

Den elskede spalten inneholder flere små, humoristiske artikler skrevet i en stil inspirert av *The Onion*. Om artiklene er basert på reelle hendelser og fakta eller ei, er opp til leseren selv å finne ut av.

2012

2013

BIBELSK BABEL (★ 2012-02 † 2015-03)

Tar utgangspunkt i håndplukkede bibelvers som tolkes med et par moderne briller på. Denne spalten avslørte dermed Bibelens sanne jeg, og oppdaget at Bibelen er rik på både fornuft, nestekjærlighet og porno.

UTGAVE 05: readme LURER HOVEDSTYRET

Som en hyllest til at Abakus hadde signert ny hovedsponsoravtale, var det et ønske om å trykke en kvinne i bikini på forsiden av *readme*. Dette blir derimot ikke tatt veldig godt imot av Hovedstyret i Abakus, som avslø forslaget. Daværende redaktør ga likevel ikke etter for Hovedstyret. Han ba trykkeriet om å trykke ti prosent av magasinene med bikini bildet uten å si noe til verken Hovedstyret eller resten av *readme*.

UTGAVENS MASTER (★ 2015-05)

Masterspalten ble innført i 2015. Bakgrunnen og hensikten var at studenter ofte ikke hadde noe særlig forhold til masteroppgaven før de selv satt der og skulle skrive den. Ved å la tidligere studenter skrive om deres masteroppgaver, kan aktive studenter få et bilde av hva tidligere oppgaver har handlet om, og dermed hva som kanskje venter dem. I tillegg til å kunne involvere tidligere abakuler på en hyggelig måte.

ABAPOST (★ 2016-02 † 2017-06)

Dette var hjørnet hvor uenige abakuler kunne få luften tankene sine. Beste innlegg ble premiert, men til tross for premieren minket interessen fra leserne. Innholdet i spalten gikk raskt fra å være seriøse meninger og synspunkter til nesten utelukkende satiriske innlegg.

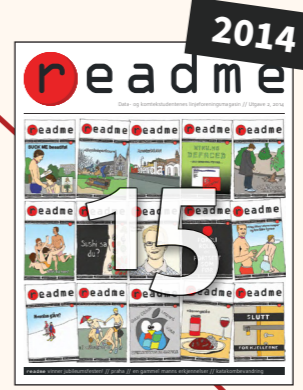
2017

ABAKUS FEIRER 40 ÅR
readme lager en 40 sider lang utgave i anledning Abakus 40 år. Denne inneholder blant annet Krøniken, som forteller om Abakus' historie fra 0 til 40 år. Denne blir fortsatt utviklet den dag i dag, bare at det nå er backup sitt ansvar og prosjektet heter Arven.

2016

readme FEIRER 15 ÅR
readme feirer 15 år med nytt design og nye dimensjoner på bladet. *readme* er nå blitt bredere og kortere.

2015

2009

readme FYLLER 10 ÅR

I *readme* sin 10-årsjubileumsutgave finner vi selvfølgelig en tidslinje. I tillegg blir Christian fra Christians kokebok, eller Youkok som den er bedre kjent som, intervjuet. For de som ikke har vært så heldige å besøke siden, er dette url-en: youkok.com/askeland.

readme FÅR ANSIKTSLOFT

I 2010 får *readme* ny logo og nytt design. Det nye designet tillot flere farger, og i tillegg ble mange av de faste spaltene redesignet for å få et mer moderne og fargerikt uttrykk.

2010

UTGAVE 2: readme SENDER JOURNALIST TIL AMSTERDAM

En journalist får oppgaver som å overnatte hos fremmede i en husbåt og å søke jobb som prostituert av *readme*. Bakgrunnen er at journalisten, med dekknavn «Magic Mushroom», skal til Amsterdam for å lage en firesiders artikkel.

2011

UTGAVE 01: readme FÅR NY FORSIDE OG BAKSIDE

Hele forsiden og baksiden redesignes i 2018, og det er dette designet vi er kjent med i dag.

2018

readme INNTAR ABAKUS.NO

I 2018 begynner **readme** å skrive nettartikler på **abakus.no**, slik at alle abakuler kan få enda mer å glede seg til i hverdagen.

ORDSPALTEN (★ 2018-04 † 2021-06)

Spalten handlet om å reflektere rundt ord man fant interessante eller hadde gjort seg opp noen tanker rundt. Den var en såkalt flytende fast spalte, og ble først introdusert i utgave 2018-04. Siden den gang har den kommet og gått litt, avhengig av om skribentene har hatt noen ord de funderte over. Hvem vet? Plutselig vender den tilbake igjen.

UTGAVE 02: FØRIGE readme JUBILEUM, 20 ÅR!

Endelig er tidslinja tilbake! Her intervjues første redaktør og det vises frem de beste ryktesnappene fra 1999 til 2019.

2019

2021

PÅSKEKRIM, DEL 2

readme lager enda en påskekrim, denne gangen i videoform. Krimmen hadde et lettere tema, og denne gangen var spørsmålet «Hvem har stjålet Switchen på kontoret?» Dersom du vil se denne kan du finne den på YouTube-kanalen «Linjeforeningen Abakus».

UTGAVE 02: RASENDE FORELDRE

Som en forsmak på hva de kunne forvente som potensielt nye medlemmer i Abakus, ble **readme** sendt i posten til alle som hadde Datateknologi på førstevalg i Samordna opptak våren 2019. Etter tilbakemeldinger fra rasende foreldre som hadde blitt uforventet møtt av en midtside som var noe grovere enn hva man vanligvis finner i magasiner, tok **readme** hintet og gjentok ikke flausen i videre år.

UTGAVE 02: readme BLIR SE OG HØR

readme prøver seg på en temautgave som skal etterligne et sladder magasin. Her kan man blant annet finne moteanmeldelser fra generalforsamling, horoskop og 100 spørsmål – **readme** edition.

KORONA

Norge stenger ned, og **readme** kan ikke distribuere magasinene sine på Gløshaugen fordi alle må holde seg hjemme. **readme** løser dette ved å bli sin egen posttjeneste og leverer en utgave hjem til alle som vil ha.

UTGAVE 05: readme INFILTRERER HANDELSØYSKOLEN

readme kler seg i boblevest og Rolex for å infiltrere Handelshøyskolen. Denne artikkelen blir veldig godt tatt imot, og Rustblekka, Handelshøyskolens magasin, skriver en mot-artikkel.

REDAKSJONEN ANBEFALER (★ 2023-04)

Dette er **readme** sin ferskeste spalte, som ble opprettet i forberedelsene til utgave 2023-04. Spalten er en samarbeidsartikkel mellom tre redaksjonsmedlemmer for hver utgave, hvor de kommer med sine personlige anbefalinger innenfor en kategori. Kategorien varierer fra utgave til utgave.

UTGAVE 05: MIDTSIDETRØBBEL

Noen timer før digitaliserings- og forvaltningsminister skulle komme på besøk til Gløshaugen, fikk omviseren gleden av å bli møtt av en grei rykende fersk utgave av **readme** utenfor F1-auditoriet med midtsiden vendt opp i sin enestående prakt. Dette ble dessverre ikke tatt så godt imot, og det endte med at alle eksisterende utgaver på Gløshaugen midlertidig måtte flyttes til Abakus-kontoret og komtek-loungen.

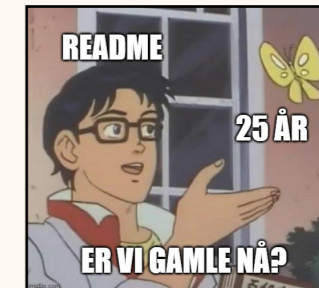
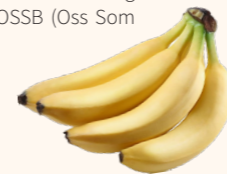
UTGAVE 01: ABAKUS 45 ÅR

Abakus feirer 45 år, og **readme** feirer ved å ha en jubileumsutgave med åtte ekstra sider. I denne utgaven vil du blant annet finne en artikkel som viser historien til Abakus-kontoret og en artikkel som spår Abakus sin fremtid.

2022

UTGAVE 03: FORSIDEN + MIDTSIDEN = SANT?

For første (og kanskje siste) gang henger midtsiden og forsiden sammen, i samarbeid med OSSB (Oss Som Spiser Banan).

I DAG

Magasinet er 25 år og feirer med et smell!

2024

GULLBLEKKA GJENOPPSTÅR.

Gullblekka er tilbake etter korona, og **readme** vinner to priser: beste layout og beste bilde. I tillegg kom vi på tredje plass under Gullblokka-konkurransen for utgave 2022-03.

Glosløken

– Rødløk eller gul løk?
– Nei takk, jeg foretrekker sprøløk!

ABAKUS SLENGER SEG PÅ PERMITTERINGSBØLGEN

Tekst: Vegard :vegard-emoji: Ervik

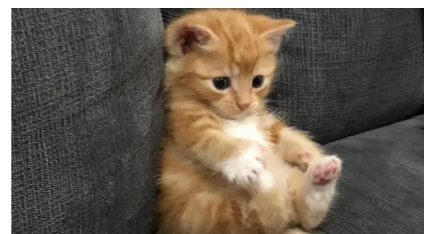
GLØSHAUGEN – Abakus er nå den nyeste foreningen som permitterer noen av sine medlemmer. Ettersom Koskom nå er satt på «benken» etter stengingen av SnackOverflow, har ikke Abakus sett noe annet valg enn å permittere alle koskommere. «Vi i Abakus ser jo alltid etter hva bedriftene gjør når vi skal foreta oss noe», sier Abakus-leder Kristoffer Wetterhus til **Glosløken**. «Ettersom mange av bedriftene vi samarbeider med har permittert eller sagt opp sine ansatte, er det bare naturlig at vi gjør det samme med våre medlemmer.» **Glosløken** prøvde å få en kommentar fra en koskommer, men de skal visst ha vært opptatt med å ikke rydde kontoret, og de var derfor ikke tilgjengelige for å gi kommentarer.

NYTT STORT NETT-TYVERI

Tekst: Nekover Nekoheim

OSLO – Den siste uken har det blitt gjort et innbrudd i det norske mobilnettverket og gjerningspersonene har skaffet seg tilgang til innholdet på over 300 000 privatpersoner sine mobile enheter. Tidligere i dag la den beryktede hackergruppen Black Gato ut et innlegg hvor de hevder at det er de som står bak angrepet. Videre i innlegget forteller de nå at ingen sensitive data er stjålet, men at de var ute etter alle kattebildene til den norske befolkningen.

ÅREVIS MED ETTERFORSKNING AVSLUTTES ETTER FORBAUSENDE FUNN

Tekst: Svetlana Janus

SKANSEN – Trondheim kommune har i flere år prøvd å bekjempe en merkelig og vond lukt som har spredd seg over byen gjennom årene. Det har alltid vært kjent at kilden til lukten har vært fra Felleskjøpet sin fabrikk på Skansen, men etter utallige timers arbeid av innleide forskere og målinger fra luften rundt, har man kunnet konkludere med at lukten er noe annet enn kraftfôr. I den anledning har kommunen tatt det på seg selv å gjennomføre et razzia på siloene, og har til sin forbauselse funnet dem stappfulle av såkalte crusty fadder-T-skjorter fra linjeforeningen Abakus på NTNU.

LEONARDO DICAPRIO SLUTTER Å LESE readme

Tekst: Elinordo DiJohannes

HOLLYWOOD – Det ryktes at Hollywood-skuespiller Leonardo DiCaprio har sluttet å lese **readme**. Ifølge tabloid-nettstedet TiEmSi, er flere eksemplarer av forrige utgave funnet i søppeldunken til skuespilleren. **readme**-redaktør Leo DiGregor bekrefter overfor **Glosløken** at stjernen har sagt opp **readme**-abonnementet sitt: «Vi synes det er trist at DiCaprio ikke lenger ønsker få tilsendt **readme** i posten. Det er virkelig surt at dette kom rett før 25-årsjubileet til magasinet.» Det har ikke lyktes **Glosløken** å få tak i DiCaprio selv, men i en e-post skriver en talsperson: «Leonardo er veldig opptatt av å holde seg oppdatert og følge med i tiden. **readme**

begynner å dra litt på årene nå, og Leonardo følte det var på tide å bevege seg over til noe yngre og freshere.» Videre nevner talspersonen at DiCaprio ser mot Töddel og JanusScript som mulige erstattere.

“
The average American lives and works in the average in America the for his and of my why and truth over facts.

– Joe Biden om sin utenrikspolitikk

readme BYTTER RAMMEVERK

Tekst: Jan Gregersohn Ackzum

R WÖHLER (B2-126) – Etter en særdeles lang diskusjon om riktig rettskrivning har **readme** kommet frem til at videreutviklingen av magasinets innhold i dag begrenses av spesielt to ting: Det norske språkets mangel på spesifikke ord og dårlig verbbygning. **Glosløken** har snakket med **readme**-redaktør Viljohann Schtroop, som forklarer situasjonen: «Vi har dessverre funnet for mange tvetydige ordssammensetning- og verbbygningssituasjoner til at det er bærekraftig å fortsette å skrive på norsk. Derfor har vi bestemt oss for å endre **readme** sitt offisielle skriftspråk til tysk med umiddelbar effekt.» Die Redaktion freut sich darauf, diese

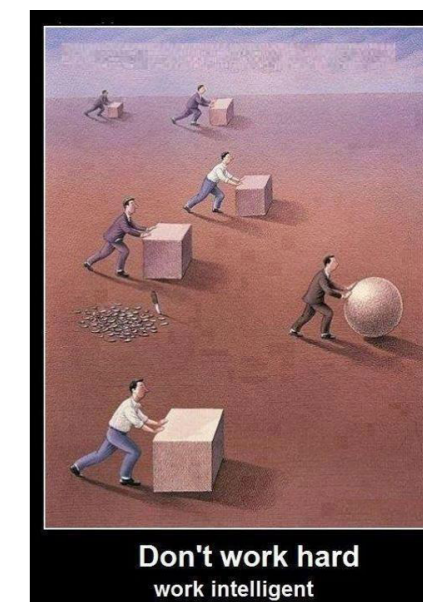
neue Sprachauswahl zu testen. Mehrere Autoren glauben fest daran, dass dies zu einer präziseren Sprache führen wird und dass sich der Zeitaufwand für das gesamte Redaktionsteam zum Erlernen einer neuen Sprache lohnt.

JOBB-SMARTERE-MANNEN SVARER KRITIKKEN

Tekst: Vettle Ipannen

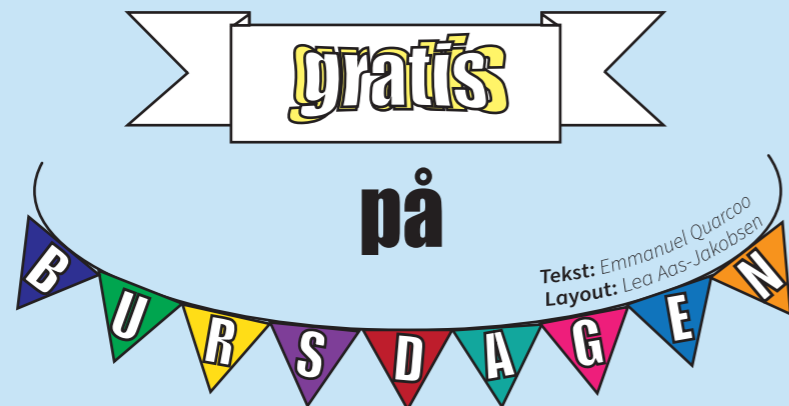
JORDKLODEN – Mannen i «Don't work hard. Work intelligent.»-bildet har fått mye kritikk for å ha skåret kuben sin om til en ball for å trille den lettere. Kritikere poengterer at ved å skjære kuben, fjerner han betydelig materiale og leverer derfor mindre verdi til kunden. I et intervju med **Glosløken** sier mannen at han slett ikke jobber med å levere kuber, og at bildet var en metaforisk representasjon av å gjøre smarte valg tidlig for å gjøre senere jobb lettere. I en reell leveranse for en kunde markerer han viktigheten av åpen kommunikasjon. I kontekst av plakaten ser han for seg at han har snakket med kunden før beskjæring og at kunden er enig i at tidsbesparelsen veier opp for tapet i materiale. Han mener kritikerne gjør mange antagelser om kunden, men at siden det kun er et bilde, gir ikke disse antakelsene mening. «I en egen arbeidssituasjon må man selv vurdere hva som er smarte valg», avslutter han.

Glosløken SØKER ETTER INTERNS

GLØSHAUGEN – **Glosløken** søker etter midlertidige arbeidere som er opptatt av å skrive saklige, faktabaserte artikler, slik at redaksjonen kan dra på ferie.

Ting man får

I anledning **readme** sitt 25-årsjubileum har vi laget denne oversikten over goder du kan få på bursdagen din!

MAT OG DRIKKE

McDonalds: Gratis Sundaeis, medium fries eller 0,4 L brus

Narvesen og 7-Eleven: Gratis kaffe og bolle

Espresso House: Gratis valgfri drikke

Godt Brød: Økologisk kaffe og bolle

Starbucks: Gratis valgfri drikke

Sunkost: Sjokolade

SHOPPING

Jernia: 200 g filtermalt kaffe

MENY: Gave til en verdi av 60–90 kr (forutsetter at man har handlet en del på MENY før bursdagen)

Tilbords: Sjokoladetrøfler

Tax Free: Kupong på 10 euro

Kitch'n: Gratis boks med lakris fra Cemo

CHANGE Lingerie: Gratis truse til en verdi av 129,95 kr

Musti: Gave til kjæledyr

Plantasjen: Bukett med roser

AKTIVITETER

Lucky Bowl: En time gratis drop-in bowling

(Merk: de fleste tilbudene krever at man er medlem i kjedens kundeklubb).

Utgavens master

«Chat, do I have cancer?»

Challenges of Developing and Implementing AI Solutions in the Norwegian Healthcare Sector

Tekst: Anchana Balasingham (M.Sc. 2023), Trainee i Firda

Har du noensinne lurt på hvordan det norske helsevesenet benytter seg av kunstig intelligens og annen moderne teknologi for å løse komplekse medisinske utfordringer? Hvilke muligheter og utfordringer som oppstår når KI møter dagens helsepraksis? Noe man kanskje ikke tenker på så ofte er at det finnes store ikke-utnyttede muligheter for å bruke banebrytende teknologi på sykehus rundt om i Norge, selv om dette ikke er dagens tilfelle. Masteroppgaven min tok for seg denne problemstillingen, med et spesielt fokus på hvordan man i dag utnytter KI for å detektere brystkreft i mammografibilder i Norge.

REGIONALE FORSKJELLER

Norge består av fire helseregioner, hvorav den største er Helse Sør-Øst som omfatter 3,1 millioner av Norges befolkning. Helseregionene varierer stort på flere måter. Når en kvinne i Norge får påvist brystkreft, går hun gjennom det samme pakkeforløpet, uansett hvor i landet hun befinner seg. Likevel finnes det regionale forskjeller. Eksempelvis bruker ulike regioner forskjellige maskiner for å ta mammografibildene, noe som også gjenspeiles i hvordan svulster og andre uregelmessigheter

i brystvevet fanges opp. For leger er ikke dette et stort problem, men for å benytte seg av fordomsfrie KI-modeller kan dette bli en utfordring.

HVA MENER EKSPERTENE?

For å få en bedre forståelse av dagens situasjon og potensiale, benyttet min studie seg av metoden ekspertintervjuer. Forskere, onkologer, bedrifter og andre som jobber med kreft, KI eller begge deler ble intervjuet om deres respektive fagområde. Spørsmålene forsøkte å fange opp hvordan de jobber med deres profesjon i dag, samt hvilke muligheter man ser for bruken av KI ved norske sykehus.

Gjennom intervjuene ble spesielt utfordringer vedrørende manglende, fragmentert eller uriktig data presentert, som vil redusere kvaliteten på modellenes treningsdata. Et bredt datagrunnlag, som tar høyde for de mange ulike formene for kreft, brystvev, genetiske og etniske variasjoner, bildekvalitet og andre faktorer er vitale for å ha en modell som tar de korrekte valgene. Her ble blant annet bruken av syntetisk data, *Generative Adversarial Network (GAN)* og *Vision Transformers (ViT)* presentert som løsninger.

En KI-modell som brukes ved norske sykehus må forholde seg til et bredt spekter av reguleringer og lovverk, både fra Norge og EU. Sammen med manglende data, kan det juridiske være en av de største hindringene for å få KI inn på norske sykehus. Her kreves det gode interdisiplinære samarbeid mellom lovgivere, teknologer og medisinsk personell, for å sørge for at pasientenes beste alltid er ivaretatt, samtidig som vi ønsker ny og potensielt livsendrende teknologi velkommen.

ET BYRÅKRATISK HELVETE

Det norske helsevesenet kan karakteriseres som et lite byråkratisk helvete som kan være utfordrende å navigere seg gjennom. Fremtidens sykehus kan og bør inneholde KI, og det har et stort potensial for deteksjon av brystkreft eller andre dødelige sykdommer som rammer befolkningen. Denne tiltredelsen kan skape store medisinske, etiske, politiske, tekniske og juridiske utfordringer, men gjennom gode interdisiplinære samarbeid og en større satsning på medisinsk KI, kan man bidra til å redusere dødeligheten av disse sykdommene.

How to readme

Har du noen gang lurt på hvordan en utgave av **readme** blir produsert? Ja, da må du lese videre i denne artikkelen. Det er mange trinn som skal klaffe slik at vi kan produsere det beste magasinet i bartebyen.

Tekst: Maja Vullum Layout: Johanne Dahl Norland

#INSPO

Det første vi gjør er å starte vår kreative tankeprosess, noe som skjer på #inspo. Her samles vi for å idémyldre og til slutt finne ut hvilke artikler som skal skrives og designes for den kommende utgaven. Det kommer alltid mange rare og morsomme ideer, hvor noen av dem ender opp i utgaven. I **readme** står vi for kreativ frihet, og dermed står både skribenter og grafikere fritt til å selv velge ut hvilken artikkel de ønsker å jobbe med. I tillegg vil de innholdsmessig også stå ganske fritt til å ta artikkelen i retningen de selv ønsker.

ARBEIDSDAG #1

Det er på den første søndagen etter #inspo hvor arbeidet starter. Her får vi muligheten til å kollektivt jobbe med våre arbeidsoppgaver. Målet er at alle skribenter skal være ferdige med et førsteutkast av tekstene sine etter første arbeidsdag. Designerne starter også grovt å gjøre skisseringer av artikkelen de gjør *layout* til. På arbeidsdag er det som oftest bra stemning, spesielt etter at pizzaen har kommet. Som oftest finner vi andre sysler for å prokrastinere arbeidet vårt, mest populært geografispill.

RETTERUNDE #1

Vi kjører flere prosesser med retting for å kvalitetssikre innholdet i magasinet vårt. Den påfølgende uken etter første arbeidsdag går til første retterunde av artiklene. Her har retteansvarlig laget en oversikt over hvem som skal rette hvilke tekster. Slik luker vi bort skrivefeil og kan komme med forslag til endringer.

ARBEIDSDAG #2

Neste arbeidsdag kommer søndagen uken etter den første arbeidsdagen, og nå jobbes det med å tilpasse tekstene etter rettingen man har fått og gjøre de eventuelle endringene man ønsker. De som utformer layout skal produsere ferdig et førsteutkast i løpet av kvelden.

RETTERUNDE #2

Den kommende uken etter andre arbeidsdag kjøres det en siste retterunde på tekstene. Layoutene blir også postet på Slack der det gis tilbakemeldinger og innspill.

LAYOUTRETTING

Det kjøres retting av tildelte layouter slik at de siste detaljene er i boks før det kjøres PDF-retting.

PRØVETRYKK

Den foreløpige versjonen av utgaven blir sendt til trykkeriet for å trykke prøvetrykkseksemplarer. Disse går redaksjonen gjennom for å se hvordan utgaven ser ut fysisk og om det er detaljer som har blitt oversett tidligere i prosessen. Dette er siste redigering på utgaven før det sendes inn til trykk.

TRYKK

Vi sender inn utgaven til BK Trykkpartner, som trykker magasinene for oss. Her skjer selve magien som tar vårt digitale arbeid til et fysisk resultat. Etter kort tid får vi **readme**-eksemplarene og er klare for slipp. Ønsker du å lære mer om selve trykkeprosessen, så sjekk ut videoreportasjen «**readme** sjekker ut trykkeriet» under «Artikler» på abakus.no.

LAYOUT

Neste steget i prosessen er layout-workshop. Her jobber de med layout på de siste delene av designet, og målet er å være ferdig med layouten i løpet av denne arbeidskvelden.

WORKSHOP

PDF-RETTING

Nå som alt innhold skal være ferdig, setter layoutansvarlig alt av artikler og innhold sammen til en PDF, slik at man i grove trekk kan se hvordan utgaven kommer til å se ut. Den kommende uken gjøres det PDF-retting, hvor det rettes på utgaven som en helhet. Dette skjer i tre runder, hvor alle retter det de har fått tildelt å rette. Her rettes det på skrivefeil og gjøres tilbakemeldinger på layout og andre detaljer.

SLIPP

Til slutt er det slipp på kontoret hvor vi distribuerer utgavene til alle abakuler. Vi sees på neste slipp!

HURRA FOR ROSS

Foto: Jakob Ellertsen Pinnerud, Theo Stenndal Bergesen
Redigering: Johanne Nordland, Viljan von Raaij

#121

TING DU BØR VITE SOM SIVING

DIFFUSJONS- MODELLER

Tekst: Øyvind Monsen

De siste årene har KI-genererte bilder og videoer tatt helt av. Siden DALL-E tok verden med storm for noen år siden har vi kommet ganske langt, og videoene som OpenAIs Sora nå genererer er skremmende gode. Om du har lurt på hvordan slike modeller fungerer, er dette artikkelen for deg. Vi skal nemlig lære om diffusjonsmodeller.

En diffusjonsmodell er en generativ modell, altså genererer den noe, typisk et bilde. Måten dette gjøres på er at modellen starter med et bilde av støy, altså helt tilfeldige verdier for alle pikslene i bildet. Deretter fjerner modellen litt og litt støy til den sitter igjen med et bilde. Men hvordan vet modellen hvordan den skal komme seg nærmere det bildet du ønsker? Svaret har to deler: støy-prediksjon og kondisjonering.

STØY-PREDIKSJON

For å trene en modell til å lage bilder må man på ett eller annet vis veilede den til hva den skal generere. For diffusjonsmodeller gjør man det ved å begynne med mange gode bilder, typisk hentet fra Internett (uten eksplisitt tillatelse). Deretter legges det litt og litt av den samme støyen til hvert bilde til man sitter igjen med ren støy. Dette kalles en *diffusjonsprosess*, og kan ses på som å gå fra venstre til høyre i bildet under. For å trene modellen velger man først et tilfeldig steg i prosessen og får modellen til å forutsi hvilken støy som er lagt inn mellom dette og foregående steg. For å generere et bilde starter man med ren støy (høyre i figuren) og ber modellen si hvilken støy som er lagt til fra forrige steg. Så kan man trekke vekk denne støyen så man er i steget til venstre. Slik fortsetter man helt til man har et ferdig generert bilde (venstre i figuren).

KONDISJONERING

Det er jo fint at modellen klarer å generere bilder, men hvordan får du den til å generere riktig bilde? Løsningen ligger i å huske tilbake til statistikk hvor man lærte om kondisjonelle fordelinger av typen $P(x|y)$ (sannsynligheten for x gitt y). Tenk deg at det er en viss sannsynlighet for at modellen genererer bildet du ønsker, $P(\text{bilde})$. I settingen over maksimerer vi sannsynligheten for at bildene ligner på eksempler. Det vi ønsker er å heller maksimere $P(\text{bilde} | \text{beskrivelse})$. Altså trenger modellen eksempelbilder med beskrivelser for å kunne lære dette. Mer og bedre data er dog ikke et problem om du er Google eller OpenAI.

Forhåpentligvis er det nå litt mindre diffust for deg hvordan bildegenerering funker, og neste gang du hører familien diskutere hvor kult det er med «sånne KI-greier» kan du brife med at du faktisk vet hvordan det funker.

#109

TING DU IKKE TRENGER Å VITE SOM SIVING

BULWER- LYTTON

Tekst: Eli Fjellbirkeland Johannesen

avhengig av hvor tiltrukket av henne du var.» – Grand Prize-vinner.

«Den høye, slanke forføringen hadde Tom Pauley viklet rundt lillefingeren, og hun hadde James McGee hengende i et halskjede, men politiet ventet fortsatt på laboratorieresultatene for å finne ut hvem sine kroppsdeler hun hadde brukt til å lage øredobber og det fantastiske tennisarmåndet.» – Vinner i krim-kategorien.

Om du vil lese flere vinnerbidrag og *dishonorable mentions* fra hele levetiden til konkurransen kan du finne dem på nettsiden til konkurransen: bulwer-lytton.com.

«Det var en mørk og stormfull natt.» Slik åpnet Edward Bulwer-Lytton romanen «Paul Clifford» i 1830. Bulwer-Lytton så neppe for seg at denne setningen nesten 100 år senere skulle inspirere til en konkurranse hvor deltakerne konkurrerer om hvem som kan komponere den dårligste åpningssetningen til en roman.

«DET VAR EN MØRK OG STORMFULL NATT»

En mørk og stormfull natt er ansett som et arketypisk eksempel på overdreven og melodramatisk skriving. Det er Bulwer-Lytton som har fått æren for å ha vært førstemann til å bruke frasen, men den er også brukt i tidligere litterære verk. I ettertid har flere forfattere brukt frasen som en klisjé på ironisk vis. De som har lest tegneseriene om Knøttene er nok kjent med at Snoopy flere ganger bruker setningen som intro til romanene han skal skrive.

BULWER-LYTTON FICTION CONTEST

Bulwer-Lytton-konkurransen ble arrangert for første gang i 1982 av Scott E. Rice, professor ved San José State University i USA. Første året fikk konkurransen bare tilsendt tre bidrag, men etter en del medieoppslag fikk konkurransen tilsendt

over 10 000 bidrag året etter. Til å begynne med ble kun det dårligste bidraget kåret, men konkurransen er nå blitt utvidet til å ha kåringer innen de fleste litterære sjangere som fantasy, romantikk og krim. Bidragene som ikke når helt til topps, blir æret som «dishonorable mentions». Tidligere fikk vinnerbidraget en pengepremie, men i dag er premien et diplom og retten til å skryte av å ha skrevet årets dårligste introsetning.

DU KAN OGSÅ DELTA

Konkurransen er åpen for alle. Det eneste kravet for deltakelse er at du kommer opp med din egen åpningssetning som ikke er publisert noe sted tidligere, og åpningen din kan kun bestå av én setning. Det er mulig å sende inn bidrag fra midten av august – hvor konkurransen kårer vinnere fra det foregående året – og helt frem til juni i det påfølgende året. Her er noen av vinnerbidragene fra 2023, oversatt til norsk av Google, om du trenger inspirasjon:

«Hun var en vakker kvinne; mer spesifikt var hun den typen vakker kvinne som hadde en timelang hudpleierutine som fikk henne til å se enten guddommelig ut eller som en glasert smultring,

A3

Tekst: Henrik Johan Kristiansen
Layout: Petter Buseth
Foto: Jakob Punnerud

Himmel på Gløs

Biiiiip Biiiiip. Hallo, det er vekkerklokka, din forbanna idiot. Trodde du virkelig at drømmen din om en yacht med Sydney Sweeney i kun undertøy var ekte? Tulling! Hva skjedde egentlig i går? Alt jeg husker var at jeg skulle på kino med noen gutter, men endte opp på en sjappe med alkohol. Jeg må slutte å blande vodka, *meth* og petroleumsprodukter i ølen min.

Klokken er 07:00, hodet dunker, jeg er kvalm og føler at kebaben vil ut ... ASAP. Idet jeg stabler meg bort til doen, innser jeg hvorfor vekkerklokka var satt til 07:00. Det er obligatorisk forelesning i Intro til AI, faen! Tanken sender frysninger nedover ryggen, to timer på rad med hva enn AI er, hvorfor gidder jeg dette? Fylla sitter temmelig tungt igjen, det er ketchup på skjorta fra i går og det siste jeg vil er at sola skal stå opp. Pappa hadde rett, jeg er en lasaron, søvnløs om natta og bevisstløs om dagen.

Jeg sliter min tunge, degenererte og dehydrerte kropp oppover bakkene til Gløs og finner en plass i forelesningssalen. Jaja, så sitter vi her igjen da, som om vi var noen gamle menn. Kroppen er i ferd med å kaste inn håndkleet og alle gutta har ketchupflekk på skjorta. For en herlig dag, håper virkelig den føflekken er en svulst. Kvelden før har vært morsom, men nå begynner angsten og kvalmen å sette inn for fullt. Jeg ser opp mot taket av forelesningssalen: Kjære Gud, redd meg!

I samme øyeblikk skjer det noe, hodepinen forsvinner for et lite sekund, smilet returnerer og den altoverveldende kvalmen stopper opp. Etter forelesningen skal **readme** slippe ny utgave, jeg skal jazzze med gutta på A3 og vi skal drikke iskald Red Bull på kontoret. Eller nei, Red Bull må vi droppe (*F in the chat* for SnackOverflow). Men i hvert fall er det et rykende ferskt midtsidebilde, brygget kaffe, en myk sofa og flere degenererte samfunnsborgere å konversere med. Etter forelesningen løper vi opp til A3 og bakfullheten blir umiddelbart kurert idet vi går gjennom døren. Takk Gud.

Hei. Du lurer kanskje på hva du akkurat leste, og det skjønner vi godt.

I forbindelse med **readme** sitt 25-årsjubileum gikk vi rundt på A3 og spurte: «Hva er A3 for deg?» Ideen var at vi skulle lage en hyggelig og innholdsrik artikkel om hva A3 betyr for studentene som tilbringer tiden sin der. Reportasjen skulle vektlegge hva **readme** gjør for miljøet på A3, da det tross alt ikke er hver dag en fyller 25 år. Vi valgte å spesifikt ikke spørre om **readme** da vi ønsket å holde svarene så genuine som mulig, og tenkte at intervjuobjektene selv ville innse at vi ønsket svar med vekt på **readme**.

Men etter intervjurunden satt vi igjen med nøyaktig null svar som involverte **readme**. Skal ikke lyve, dette var en liten nedtur. Men det er et sitat som går: «If someone in the crowd spits at you, you have just got to swallow it.»

Vi mimrer tilbake til en tid hvor SnackOverflow var åpent.

Vi tok lærdom av sitatet og gikk ut på en ny runde med intervjuer, hvor vi denne gangen spurte: «Hva er **readme** for deg?» Her fikk vi mange gode svar og kunne skrevet mye fint.

Men artikkelen hadde fort blitt i overkant egosentrisk og kjedelig. Så, istedenfor å skrive en artikkel hvor vi gir selvskrut har vi bestemt at vi skal gjøre det dere liker best: skrive en tekst som får dere til å le og glemme hvor forferdelig dere egentlig har det, og hvor dere forhåpentligvis kjenner dere igjen i avbildningen av A3. Det var nemlig fellesnevneren fra alle intervjuvarene: A3 fungerer som et avbrett fra studiene, et sted hvor en kan møte venner, spille «Mario Kart» og drikke kaffe. Mange kalte kontoret for stue nummer to.

Så, tusen takk til alle som bidrar til å gjøre A3 til det stedet det er!

Minner fra de siste 25 årene!

SIVING GJENNOM TIDENE

Tekst: Ian McGregor Aksum Layout: Juni Bugge

Siving (*Ting du bør vite som siving*) ble introdusert i første utgave i 2005, da en ukjent skribent ville komplementere NTNUs faglige tilbud med en innføring i romertall. *Ikke-siving* (*Ting du ikke trenger å vite som siving*) dukket opp i utgave 05 året etter, og omhandlet sammensvergelses på Gløshaugen. Men hvordan har sivingene holdt seg over årene? Er det noen sivinger som har mistet sin relevans, og finnes det ikke-sivinger som har blitt sivinger?

TRANSSIVING

I motsetning til siving har ikke-siving tatt for seg mye rart gjennom tidene, og kanskje noe som kunne vært en siving i dag. Mitt første funn var «Growth mindset» (utgave 2016-02), som ikke burde assosieres med «Sigma male grindset». Det er derimot en artikkel om hvordan man burde takle utfordringer og fokusere på sin egen prosess. Jeg føler at dette er spesielt viktig for bransjer der bedragerfenomenet er veldig vanlig, og artikkelen kunne passet bra som en siving. Mitt neste funn var en ikke-siving om cricket i utgave 03 i 2010. Dette burde *absolutt* vært en siving i dag, og jeg skal fortelle deg hvorfor: I tillegg til å lære deg pensum i et stort antall emner på NTNU gjennom YouTube, så er India også verdens største eksportør av *Information and Communication Technology* (ICT)-tjenester. IT-profesjonelle fra India jobber verden over, og cricket kan kanskje være din vei til et nytt vennskap på arbeidststedet.

Det er veldig gøy å se hva som ble skrevet av data- og kontekststudenter fra 2005 frem til i dag, og en siving er et perfekt sted å gå for å lære noe nytt. Men før du adopterer **readme** som din nye hovedkilde til tips og triks må du være klar over at **readme** har skrevet 117 sivinger og 106 ikke-sivinger siden 2005, men publiserer siving nummer 121 og ikke-siving nummer 109 i denne utgaven. Hvordan kan dette ha seg? Jo, vi i **readme** studerer kanskje siving på NTNU, men vi kan fortsatt ikke telle.

PANGSIVING

De første årene med siving gikk til en del antageligvis useriøse forklaringer om temaer som heisekraner, helium og pipestemme, morfin, poker og absint, i tillegg til en og annen seriøs forklaring av ting som radio, HD DVD mot Blu-ray, eller flerkjerners prosessorer. Etter 2010 begynte andelen seriøse artikler å bli mye høyere, og i dag kan du med stor sikkerhet finne deg et eller annet nyttig å lese om hvis du blir opp til en siving. Selv om tidens marsj har gjort sivingene mer og mer «nyttige» over årene, har den dessverre også gjort det motsatte til de gamle. Et perfekt eksempel på dette er HD DVD mot Blu-ray (utgave 2008-01), som tok for seg formatkrigen som fant sted mellom de store teknologi-selskapene på den tiden. Dessverre ble relevansen til disse formatene utslettet da Netflix introduserte streaming til Norge i 2012, og eierskap av fysiske media høres mer ut som *hoarding* i 2024 (les side 3 for et alternativt perspektiv på dette).

Romertall

SSH

Heisekran

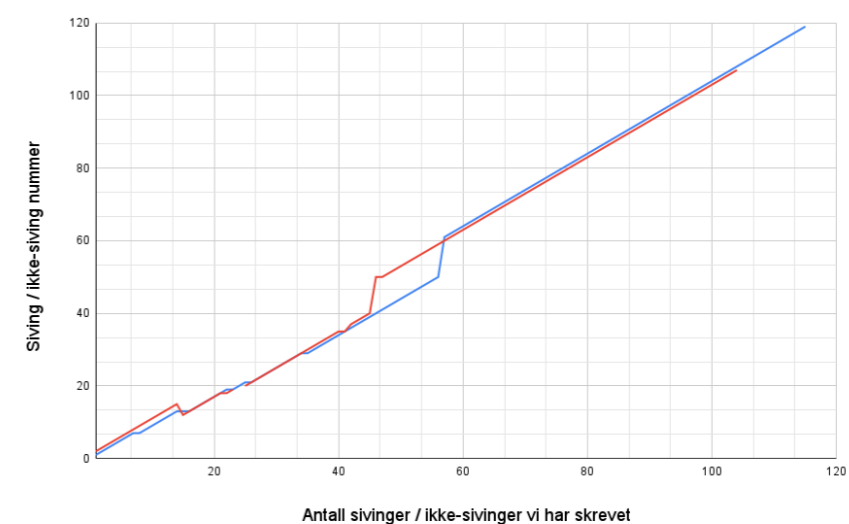
Infrastructure as Code

3D-TV

As a service

Evolusjonære algoritmer

— Siving — Ikke-siving

Sammensvergelses

Poteter

Avokado-kjøping

Illuminati

Koking (matlaging)

Påskeegg

STV

GUIDE TIL GRATIS STRIKKEOPPSKRIFTER

*Tekst: Elena Willmann
Layout: Elisabeth Doan*

Liker du å strikke? Jeg elsker i hvert fall å strikke. For å kunne strikke noe fint, er man i starten ofte avhengig av å følge en oppskrift. Som nybegynner syntes jeg det var umulig å vite hva som var vanskelig eller ikke og hadde ikke lyst til å bruke penger på en oppskrift jeg ikke ville få til. Derfor skal jeg dele noen nettsider der man kan finne fine gratis oppskrifter.

DROPS DESIGN

DROPS har utrolig mange fine, gratis oppskrifter der man kan velge og vrake i modeller og stiler. Du kan finne tradisjonelle oppskrifter samt oppskrifter som dekker dagens stiler. DROPS produserer eget garn, så det er lett å finne ut hvilket garn som tilhører oppskriften. De sorterer i tillegg garnene som brukes etter grupper, så hvis du har et annet garn, er det lett å finne en oppskrift som passer. Garnene deres er til stor glede ganske billige. Mange av oppskriftene til DROPS er riktignok barneklær eller plagg som kan virke litt moderlige. I tillegg ser mange av oppskriftene deres veldig like ut. Oppskriftene deres er ikke spesielt vanskelige, men de overforklarer ikke stegene heller. Derimot tilbyr DROPS en del videoer som dekker teknikker som «Magic loop». Mesteparten av det jeg har strikket er fra DROPS.

SANDNES GARN

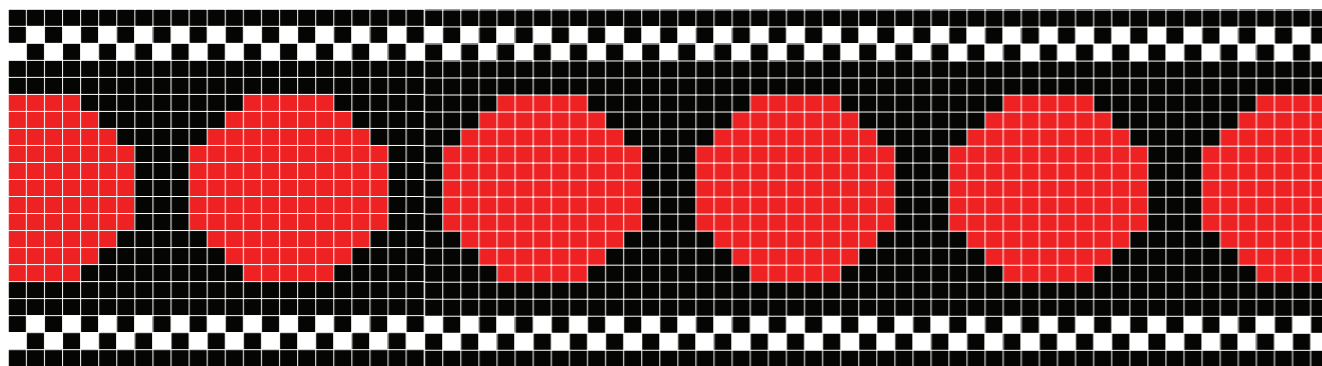
Der DROPS mangler litt trendy oppskrifter, strekker Sandnes Garn til. Sandnes Garn har et stort utvalg av gratis oppskrifter, men jeg må påpeke

at deres fineste oppskrifter koster penger. En kjekk ting med oppskriftene deres er at det står vanskelighetsgrad, slik at man kan styre unna oppskrifter om de er for krevende. I likhet med DROPS produserer Sandnes Garn – ganske åpenbart – sitt eget garn, og alle oppskriftene bruker deres eget garn. Sandnes Garn er etter min mening ganske dyrt og de er i tillegg veldig glad i å ha følgetråd, som gjør at prisen blir høyere. Sandnes Garn samarbeider med PetiteKnit, slik at veldig mange av oppskriftene på nettsiden er PetiteKnit sine, som da koster penger. Disse oppskriftene er riktignok veldig fine.

RAUMA GARN

Rauma Garn står ganske likt med Sandnes Garn, der de har veldig mange fine oppskrifter, men mange av dem koster penger. Jeg synes derimot at Rauma Garn har flere gratis plagg jeg kunne ha tenkt meg å strikke, og jeg våger å kalle noen av dem «trendy». Min første genser var fra Rauma, så de har en spesiell plass i mitt hjerte. Rauma Garn bruker selvfølgelig også sitt eget garn til oppskriftene, men jeg vil si at prisen på garnet generelt legger seg over DROPS og under Sandnes. Rauma Garn har veldig mange basisoppskrifter, og gjør seg derfor egnet som et førstegangsprosjekt.

Jeg vil avslutte artikkelen med å løfte fram én oppskrift som abakuler kanskje glemmer at eksisterer: nemlig Abakus' genser! Oppskriften finner du i utgave 2017-02 og var skrevet i anledning Abakus' 40-årsdag.

25 årganger
145 utgaver
3444 sider

I det digitale arkivet til **readme** finner du hver eneste utgave laget siden 1999.

readme.abakus.no

Det er ganske nice å jobbe, faktisk

Layout: Magnus Rand

Foto: Magnus Rand og Marius Sørensen Dreyer

Tekst: Marius Sørensen Dreyer (sivilingeniør, tech-lead og konsulent), Magnus Hanesand (sivilingeniør, utvikler og konsulent) og Magnus Rand (sivilingeniør, senior-utvikler og konsulent)

Alle elsker jo studielivet. Beste tiden i året. Fuglene kvitrer og man drikker øl. Men det er ganske deilig å jobbe også! Livet mitt er hundre ganger bedre enn da jeg drakk doven pils på Edgar. Vinen smaker søtere når den koster 400 kroner per flaske, og drikkes ikke lenger kun på onsdager. Jeg har penger nå! Og Apple Watch Ultra. Og iPad Pro. Jeg elsker arbeidslivet – her kan du lese hvorfor:

BETJENER KUNDENS BEHOV

Min beste opplevelse fra arbeidslivet kom da konsulentoppdraget mitt ble sagt opp. Kunden sa det ikke hadde noe med meg å gjøre, som dempet bedragersyndromet til en stakkars junior-utvikler. Oppsigelsen gjorde at jeg kunne gå inn i sommeren befridd fra mine fremtidsutsikter. Jeg endte med å bruke hele sommeren på «egen kompetanseheving», som det heter hos oss. Salgsavdelingen sa jeg burde ta en AWS-sertifisering, men jeg lagde heller et hobbyprosjekt i Remix. Eller, jeg kom halvveis i den ene *tutorialen*. Stoppet da jeg måtte sette opp en database, ettersom det ble for mye rød skrift i terminalen. `DATABASE_URL not found`, eller noe sånt. Var også mye interessant på *vg.no* i den tidsperioden, så var ganske distraherert generelt. Uansett – den sommeren ga meg mye. Utviklet meg mye faglig, og som person.

Etter at jeg begynte å jobbe har jeg endelig fått tid til meg selv! Under studiet var det alltid et spinnvilt arrangement, bedpres, fest eller lignende, men nå er jeg så sliten etter jobb at jeg uansett bare vil dra hjem og slappe av med Netflix. Jeg har også innarbeidet morgenrutinen jeg har drømt om – og den beskyttes til enhver pris! Det å ta en pils med gutta på kvelden blir da rett og slett ikke verdt det. Heldigvis slipper jeg å ta stilling til den situasjonen da alle andre også har den perfekte morgenrutinen og holder seg hjemme med madammen etter jobb.

SYNERGI

Nå som jeg *har* jobb er det så fantastisk deilig å kunne kaste «hobby»-prosjektene mine for godt. Det å fikse «bugs» utvikleren før meg la igjen er mer enn nok kreativitet i hverdagen. Jeg slipper

JOBBER: «Disse guttene har jobbet lenge nå,» sier de selv.

også å passe på at jeg bruker teknologi som er *hip* eller *in* nå, jeg skal jo bare bruke det teamet alltid har brukt. Det er rett og slett en stor byrde løftet av mine skuldre!

Det er så fint å kunne jobbe med så gode kolleger. Alle er så flinke – det viser seg at informatikere faktisk *kan* programmere, selv om de ikke er sivilingeniører! Og det går ikke utover bedragersyndromet mitt, for ingen av de andre har fått kunde de heller. Miljøet på jobb er helt strålende, og siden nesten alle slutter etter to år er snittalderen veldig lav. De få over 30 har uansett alltid hjemmekontor fra hytta eller avsidesliggende steder som Jessheim, Lier og Moss.

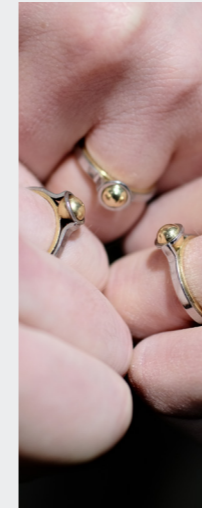
VERDISKAPING

Noe av det beste med min arbeidsgiver er at de har et såkalt «graduate-program». Da fikk jeg bruke et år på å teste ut kul teknologi. De ga oss noen sånne hologram-briller fra Microsoft og ba oss vise en 3D-modell av et menneskehjerte midt i luften. Luft-hjertet skulle vises til teknologikåte studenter på stand, filmes og legges på LinkedIn. Gjøtt om det skapte forretningsverdi! Vi satt også

sammen med noen forretningsfolk som kunne mye om PowerBI. Der lærte vi at virksomheter alltid må tjene penger, og at forretningsfolk som aldri har møtt sluttbrukeren faktisk kjenner sluttbrukeren best. Absolutt et lærerikkt år jeg ikke ville vært foruten.

Nå som jeg endelig er ute av den lavpanna knøttbyen Trondheim og bor i en ekte storby, kan jeg faktisk nyte litt ro på vei til jobb. Før kunne jeg gå alle steder, men nå betaler jeg for månedskort. Da kan jeg nyte turen på hvilken som helst t-bane, buss, trikk eller tog – innenfor sone 1, da. Fader så deilig det er å ha 30 minutter for meg selv om morgenen der jeg kan gjøre nesten hva jeg vil! Jeg kan lese alle bøkene og avisene jeg skulle ønske jeg hadde tid til å lese ellers – gitt at jeg får sitteplass så klart. Og selv om Oslo er en storby, bruker jeg bare 20 minutter lenger enn jeg pleide å bruke til Gløs hvis jeg rekker banen og den ikke er full eller innstilt.

På samme måte som arbeidslivet har ikke denne artikkelen en ordentlig avslutning. Den avsluttes heller med noen haiku:

Mye sosialt
Konkurransedyktig lønn
God faglig tyngde

Lønnsamtaler yay
litt mindre enn de andre
men det går jo fint:)

CV er viktig
Husk å oppdatere den
Ja, ta med det òg

Penger er viktig
Faktureringsgrad må opp
Fakturer det òg

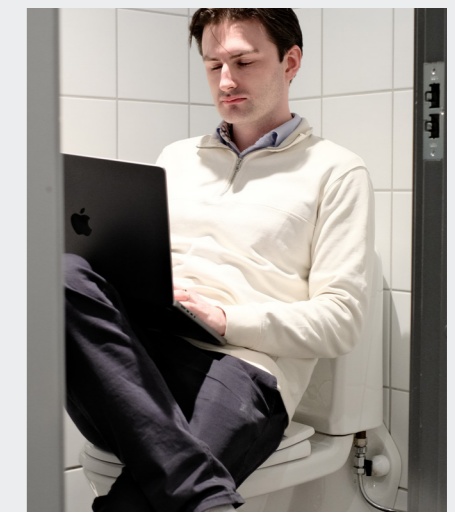
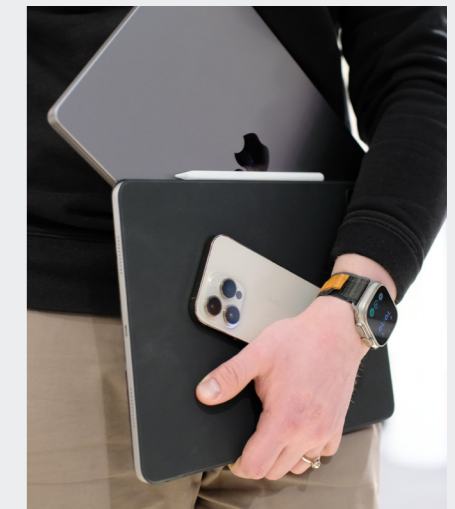
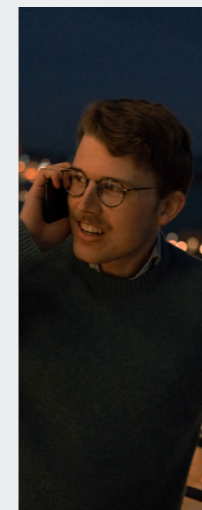
Jobb er jaggu flott
Det er her jeg vil være
:) :) :) :)

Faglig kveld i kveld
Du får ikke lønn for det
Møt opp likevel

JavaZone i år
JavaZone i fjor også
også neste år

Helt fersk konsulent
Jobbet litt over to år
Seniorkonsulent

Jobb er ganske kult
Får meg ikke kunde, jeg
Burde vært inhouse

Redaksjonens panger anbefaler readme-artikler

ODDS LEDERARTIKLER ANBEFALING FRA EIVIND

Forhåpentligvis er det ingen lesere av dette magasinet som sitter igjen med vrangforestillinger om at **readme** skal *handle* om noe. Vi har stort sett laget hva enn vi vil, hvordan enn vi vil. Til trøst finnes det jo faktisk noen trygge havner å ankre sinnet i. For å nevne de viktigste har vi side 3, som handler om noe dagsaktuelt; baksiden, som handler om det samme med en litt annen vinkling; og lederen, som i store trekk handler om utgaven.

For sistnevnte var perioden 2012–2013 et unntak. Under redaktør Odd Magnus Trondrud tar nemlig denne spalten vendinger som minner mest om guidet meditasjon.

Nå må jeg innrømme at jeg er redd for at jeg dreper litt av magien ved å skrive om det her. På den ene siden har du et slags hipsterparadoks: Er det like kult hvis folk vet om det? Det får i så fall bare være. På den andre siden er det umulig å snakke om det uten å *spoil* det. Derfor skal jeg heller ikke gjøre det. Les lederen i utgave 2012-04 – og så noen flere hvis du har lyst.

DESTINATION UNKNOWN: AMSTERDAM ANBEFALING FRA ANDREAS

Blåturen er i vinden igjen, spesielt etter at SAS-direktør Anko van der Werff inviterte sine beste venner (EuroBonus-medlemmer) med på «Destination Unknown», hvor SAS sender deg blindt til en av verdens forglemte kriker og kroker. Spennende som det jo er, må vi konstatere at som mye annet her i verden, gjorde **readme** det først.

Allerede i 2011 sendte **readme** et «heldig» redaksjonsmedlem blindt til Ankos hjemland Nederland. Kun utstyrt med en enveisbillett til Amsterdam og fire forseglede konvolutter, legger vår helt «Magic Mushroom» ut på sitt livs eventyr.

Ved retur til hjemmet i Trondheim skriver Mr. Magic hele fire saftige sider om turen, som skildrer et besøk til et sex-museum, en natt på «The Worst Hotel in the World», og et ublidt møte med en narkotikahund på toget gjennom Sverige. Dette, og mere til, kan du lese om i artikkelen «AmsterDAMN!», utgave 2011-02. God fornøyelse!

VI ER EGENTLIG IKKE INVITERTE ... ANBEFALING FRA MATS

Tanken på å dra på oppdagingsferd har alltid pirra meg. Å vandre ut i det ukjente, som Nansen eller Amundsen, utan å vite kva som møter ein på vegen. Nettopp dette var det Fredrik Gram og «Tåpen» gjorde då dei vandra rundt i Trondheim ein kveld frå vors til vors som dei ikkje var inviterte til.

Korleis ville du tatt imot to fulle menn som ville inn på festen din? Det er fascinerande å følge Fredrik og Tåpen sin overraskande suksess i nettopp det å «trashe» festar rundtom i Trondheim by. Men «Tåpen» sin anonymitet i artikkelen tyder kanskje på at ikkje alt toler dagens lys? Er det på grunn av hagestolen?

Dette er rett og slett ein underholdande artikkel som skildrar ekte erfaringar, ført i pennen av ordsmeden Fredrik Gram. Absolutt verdt ei gjennomlesing og er å finne i utgåve 2017-03. Kanskje det freistar å prøve same oppdagingsferd sjølv ein gong?

Utgavene finner du på readme.abakus.no/

JOBB ETTER STUDIET?

Genus vokser - vi gjør ytterligere ansettelser for 2024

Nordens ledende no-code miljø

Utgavens konkurranse

Frodes Forbindelses-Floke

Tekst: Lea Aas-Jakobsen

Frode fikk fire bunkere med fire lapper med hvert sitt ord skrevet på seg. I hver bunke var det fire ord som hadde en forbindelse til hverandre. For eksempel kunne en gruppe ha temaet «mat» og ordene kunne vært pizza, brød, grøt og taco. Det var veldig viktig at disse bunkene han fikk ble bevart i sine grupper da han skulle bære de til «kontis». Til tross for viktigheten av dette

store ansvaret, klarte han likevel å miste de på gulvet på veien, og lappene ble blandet. Kan du hjelpe han å sette de tilbake i sine riktige grupper? Hvis du får det til, send bilde av dine lagde grupper eller skriv hvilke ord som er i gruppe på en mail til konkurranse@abakus.no med emne: «FFF».

SNACKOVERFLOW	HTTP	COOKIE	IP
readme	KLASSE	SWITCH	UDP
OBJEKT	SKITTLES	KONSTRUKTØR	TOASTJERN
ARV	TCP	POWERKING	MILKY-WAY

Svarer du riktig er du i tillegg med i den årlige trekningen av en middag for to til en verdi av 2000 kr.

sponset av Genus

VINNERE

- Kristin Slungård Grimsbo
- Andreas Rystad
- Christian Li Sivertsen

PREMIER

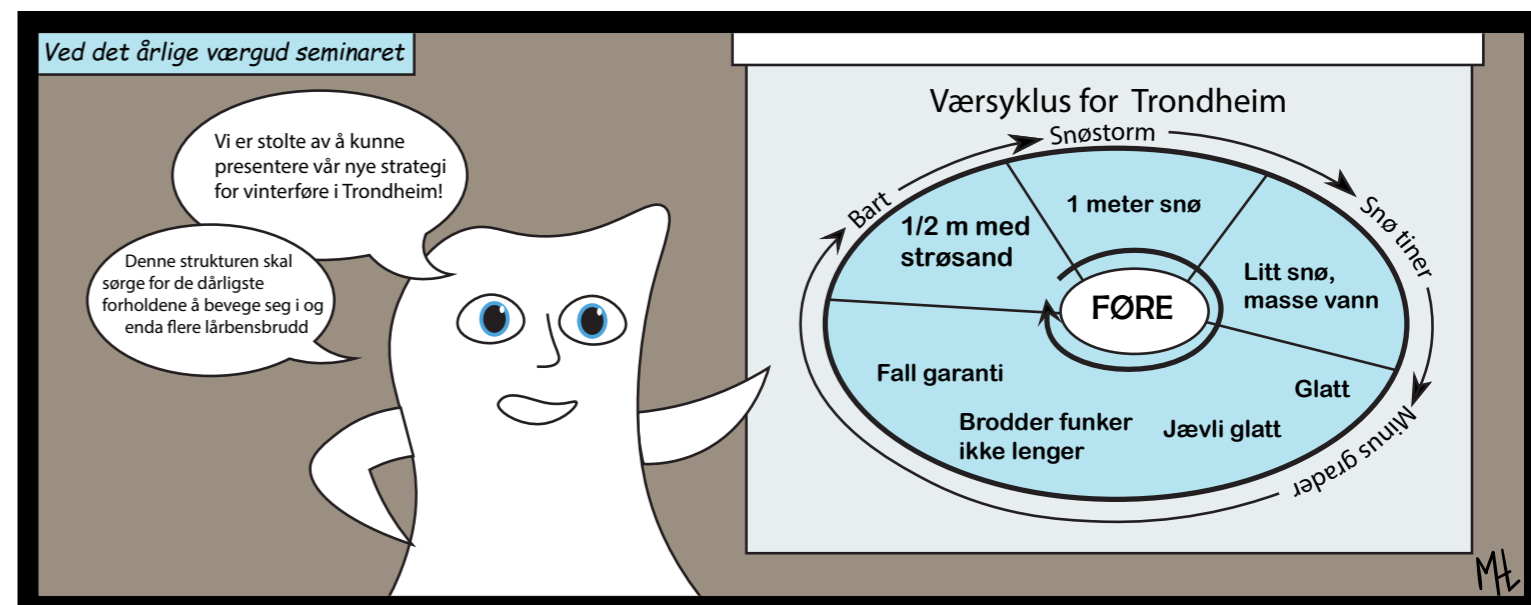
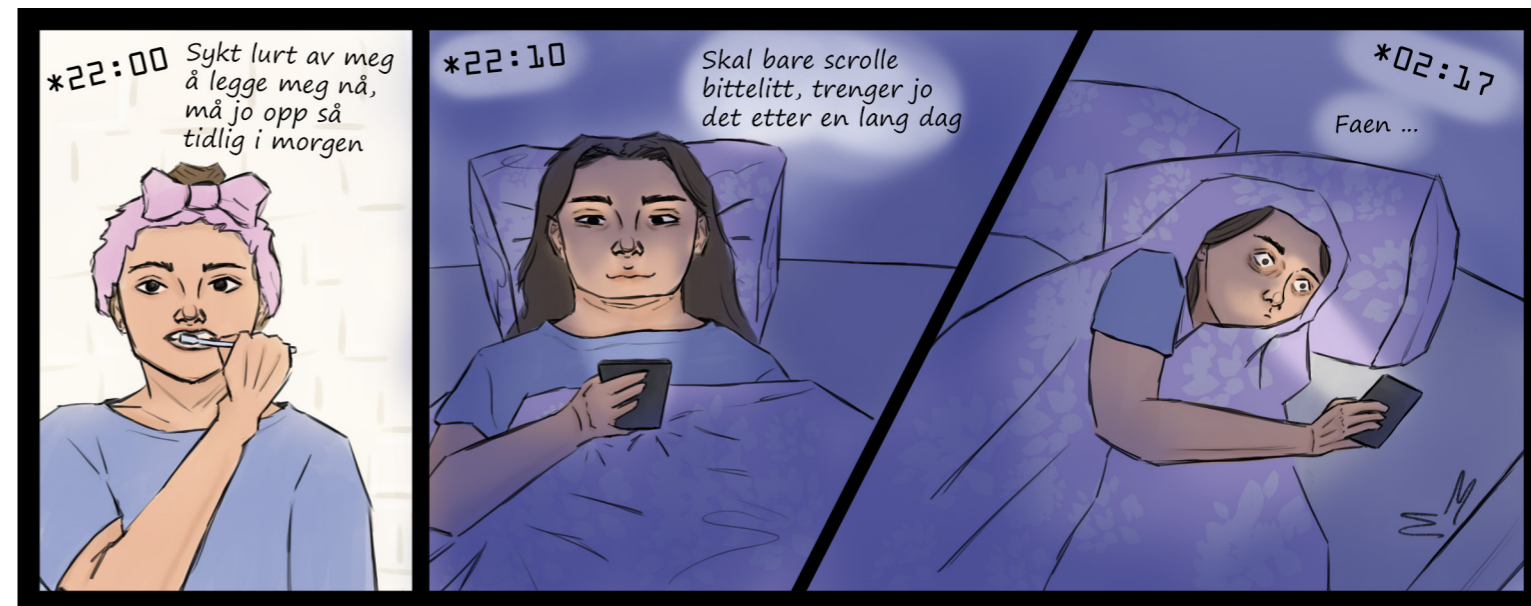
1. premie

2. premie

3. premie

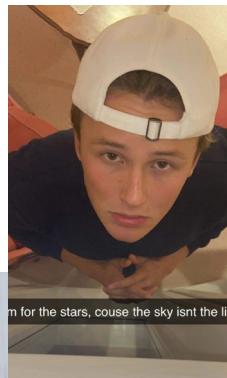
tenet & smøtt

Vil du ha snap på baksiden?
Send snap til **RYKTE!**

Er det lov?

m for the stars, couse the sky isnt the lir

Første puke ❤️

Første trakt med traktesmekkal!

«kongen har faktisk bare én dalje mer enn meg»

Det suges

EKSTRAORDINÆR LESEPAUSE

Mens en abakule satt på lesesal og ante fred og ingen fare, ble vedkommende sendt en støtende melding fra en tidligere kjenning. I meldingen sto det at abakulen hadde små underlivsdelere og vedlagt var andre spinkle kjønnslem som referansebilde. Som kjent kan dette umulig stemme for en abakule, så det måtte selvfølgelig motbevises snarest. Det endte med at abakulen tok seg en lengre pause i lesingen og inviterte den tidligere kjenningen med på et toalett i 3. etasje i B-bygget på Realbygget. Der ble påstanden motbevist under intensiv elskov.

CHAINS OF KNOWLEDGE

Endelig var dagen kommet. De gamle snippet, strengen er klippet. backup har ikke lenger bånd! Jubelen fra salen var enorm, så da kan man jo se hvor tatt på senga alle barmhjertige abakuler ble når det begynte å rasle i *bling* fra de eldres tungt lastede halsler. Det har seg nemlig slik at backup, i likhet med alle rappere i perioden 1997–2012, har bestemt seg for å bruke chains på fremtidige gallaer, i samme stil som «Chains of Knowledge» fra *Game of Thrones*. Hvorvidt ballene til de mannlige backerne fremdeles er intakte er dog ukjent.

IKKE-REVYER HOSTER REVYNACH

Etter Abakusrevyens siste forestilling av «Best før» ville en abakule verifisere ryktet om det legendariske revynachet. På tross av at abakulen allerede hadde kommet seg til ett nach, visste han at tiden enda ikke var inne for å ta kvelden. Derfor bestemte han seg for å ta turen til revynachet klokken to på natta, men idet han endelig kom fram ble alle kastet ut, da naboen til den tidligere hosten hadde kommet hjem. I den dystre stemningen bestemte abakulen seg for å ta saken i egne hender, og inviterte stolt 40 stykk revymedlemmer hjem til nach hos seg. På tross av at leilighetens plantegning tilsa at dette på ingen måte var en kabal som ville gå opp, begynte de raskt å vandre i retning den barmhjertige abakulens hjem. Nachet ble heldigvis en suksess, og selv ikke et bank på døren fra naboen klokken seks på morgenen stoppet dette nachet, da naboen bestemte seg for å bli med heller enn å klage. Det ryktes at abakulen har fått æresmedlemskap i revyen for sin gavmilde disposisjon av leiligheten.